

Der findes ingen fremmede, kun venner vi ikke kender

En sammenfatning af specialet "I den gode sags tjeneste – et casestudie af motiver til social frivillighed" af Gry Tange og Hans Jensen

Foråret 2013 blev startskuddet for vores speciale. Vi havde valgt emnet; social frivillighed, og havde aftalt et samarbejde med to sociale foreninger – Besøgstjenesten ved Røde Kors og Børns Voksenvenner. Denne sammenfatning vil omhandle vores analyse, resultater og perspektivering af Børns Voksenvenner, Århus afdelingen.

Vi arbejdede ud fra specialets problemformulering som var følgende: *Hvorfor vælger man at deltage i socialt frivilligt arbejde, og hvad motiverer de frivillige til at blive ved?*

Til at hjælpe os med at definere motiverne fra de frivillige udvalgte vi indikatorer hvor motiverne ville kunne inddeles under. Disse blev udvalgt ud fra antagelser, anden forskning og viden fra foreningen. Nogle af indikatorerne var bl.a.: ansvar, at gøre en forskel, hændelse i livet, erhverv, engagement og egennytte.

For at få de mest oprigtige motiver var det nødvendigt, ikke kun at tale med ledelsen, men også et udsnit af de frivillige i foreningen. Her var det vigtigt at det blev så tilfældigt så muligt, så vi skrev en lille tekst omkring emnet og specialet, hvilket derefter blev sendt ud til de frivillige. Herefter fik vi seks henvendelser fra frivillige, der ønskede at være med. Disse frivillige valgte vi, i samråd med ledelsen, at anonymisere, hvorfor navnene er fiktive.

Generelt oplevede vi, at de frivillige vi talte med alle var meget engageret og meget stolte af deres virke i foreningen. Der er ingen tvivl om, at de frivillige vi talte med har hjertet med, og at de alle føler de gør en forskel for et barn. Det at være frivillig er en stor del af deres identitet og de holder alle meget af deres tid med barnet. Vores analyse viste bl.a. følgende om de frivillige vi talte med.

Jesper udviste et mål om at "redde" en masse børn, ét barn af gangen. Han var utrolig visionær og strakte sig meget langt for at hjælpe barnet og for at være den bedste ven dette barn kunne ønske sig.

Louises primære motivation var det ansvar hun føler hun får ved at være voksenven. Samtidig var hun bevidst om, også selv at få noget ud af det, hvilket hun får, ved det frirum hun føler barnet giver.

Jimmy er meget engageret i barnet og ønsker at give ham et frirum fra hverdagens trummerum. Som andre også har nævnt, får han en form for pause når han er sammen med barnet, og han føler virkelig at han gør en forskel. Heidi er meget social bevidst og hun føler at hun får et indhold i livet som et ordinært arbejde aldrig kan give. Camilla er en kvinde der ser det hele i et lidt større perspektiv, og taler meget om samfundet og hvordan frivilligt arbejde er nyttigt for flere parter. Hun er generelt en engageret person, og hun er bevidst om, i en vis udstrækning, at behandle barnet som enhver anden veninde.

"Jamen det er jo også ting man kunne lave med folk på sin egen alder."

- Voksenven i 8 måneder

Mads' motiv var primært at opnå et bånd med en anden, da han er alene og selv ikke har nogle børn. Han ønsker at videregive sine værdier til barnet og udtrykker, at han er en stor rollemodel for barnet, hvilket Mads bl.a. ser som en del af det store ansvar han selv føler han har. Hans motiv er primært egennyttigt, men i dette tilfælde helligere målet, midlet. Han er ikke i tvivl om at han har og altid vil have en stor betydning for barnets videre liv, hvilket han mener at alle voksenvenner har.

Hvorfor er man frivillig?

Ifølge vores analyse er de primære årsager at man ønsker at gøre en forskel for, i dette tilfælde, et barn uden netværk af voksne. De frivillige vi talte med var alle mere eller mindre bevidste om, at de også selv fik noget ud af det, men ikke alle var bevidste om dette fra starten. De havde alle en forventning om at få muligheden for at gøre en forskel, hvori det mere altruistiske er, men vi så også at der var en mangel af

noget i de frivilliges private liv, hvilket vi også kunne se som et motiv.

Man kan diskutere om ikke, det at gøre en forskel for et andet menneske, bunder i egennytte, men også her må man sige at målet helligere midlet. Vi er, efter samtale med de seks frivillige, ikke i tvivl om, at de alle seks nærer en stor kærlighed til både deres virke men i den grad også til barnet. De har et helt specielt bånd til disse børn, og de vil altid have en plads i børnenes hjerte, ligesom børnene altid vil have en plads i deres.

Hvad vil det sige at være frivillig?

Men hvad vil det sige at være frivillig i en forening som Børns Voksenvenner? Efter samtale med de frivillige, og analyse deraf, kan vi se, at det der fylder mest i beskrivelserne er det store ansvar man får som voksenven, hvor især mændene får en faderlig figur i de børns liv hvor der ingen far er. De frivillige udtrykker også at de er viden omkring hvor vigtigt det er at give barnet et stabilt venskab med en voksen der ikke får betaling for det.

"... det er et andet forhold man har til et barn, det kan være sådan lidt mere afslappet..."
- Voksenven i 4 måneder

Alle seks frivillige husker flere specifikke situationer og oplevelser de har haft med barnet, og der bliver talt med en glæde i deres stemmer der ikke er til at tage fejl af.

De frivillige er alle enige i, at de får mindst ligeså meget ud af venskabet som børnene får, og flere taler om, at børnene giver dem et andet perspektiv på tingene. Der bliver talt om både livselixir, at barnet giver overskud til den voksne, og at når de er sammen er der tale om et frirum som både den frivillige og barnet nyder i høj grad. Vi oplever at de frivillige voksenvenner, som vi har talt med, generelt føler et socialt ansvar, og det er tydeligt langt hen af vejen, at de har hjertet med i det frivillige arbejde. De har alle sammen et godt forhold til foreningen, og der tales meget positivt om det arbejde foreningen gør, og de ytrer alle sammen et ønske om, at flere ville melde sig som frivillig voksenven.

Hvem er den frivillige?

Efter vores analyse kan vi sige at erhvervet ikke har nogen betydning for om man vælger at være frivillig eller ej. Der er ikke signifikant større motivation for at blive frivillig hvis man har børn frem for hvis man ikke har eller vise versa.

Vi kan derimod, ud fra vores undersøgelse, fastslå, at der skal ske en ændring i den frivilliges liv, der enten frigiver mere tid, overskud, eller at den frivillige oplever en anden betydelig ændring i livet. Samtidig er det at gøre en forskel også en klar motivationsfaktor.

"... vi skal ha rykket noget ud af personen, og så sat noget nyt i."
-Voksenven i 5 år

Ud fra vores undersøgelse så vi også at når den frivillige kan se hvilken forskel man gør for et andet menneske, vil det give en forsat motivation til den frivillige. Denne motivation anser vi som meget holdbar og kan derfor resultere i, at den frivillige vælger at forsætte som frivillig, også, efter det første barn.

Der er altså to dominerende motiver til at starte som frivillig, hvilke er; 1: ønsket om at om at gøre en forskel og

2: at få overskydende tid brugt. Vi ser dog at motiverne, i en vis grad, ændrer karakter, og derved flyder fra at være egennytte til mere altruistiske. Der er her tale om et motiv-hierarki, hvilket betyder at motiverne bliver vægtet forskelligt.

Vi ser, at de dominerende motiver for at blive ved som frivillig er; 1: Synlig effekt af indsatsen, 2: ansvar og

3: de frivillige har følelsen af at have betydning for et andet menneske.

Vi vil som mennesker ikke føle os uden betydning, og vi så både indikatoren for ansvar og gør en forskel som startskuddet for indsatsen, samt som et fastholdelseskriterium.

Den fremtidige rekruttering af frivillige

De potentielle frivillige vil med stor sandsynlighed kun se de større kampagner få gange, og får derfor ikke tid til at overveje det nærmere, hvilket endvidere kan resultere i en forglemmelse, og de potentielle frivillige får derfor ikke taget kontakt til foreningen. Vi vil derfor anbefale en kontinuerlig information bredest muligt. Der behøver ikke være så mange informationer, men blot det vigtigste, hvilket er

*"Jeg plejer at kalde det en
livseliksir"
- Voksenven i 5 år*

motivationen. Der var, ved de frivillige vi talte med, flere kilder til at de havde hørt om foreningen. Der var tale om at foreningen var blevet nævnt i radioen, der var en annonce i avisen, en reklame i bussen eller et postkort på deres arbejdsplads. Men det er vigtigt at understrege at flere nævnte de egentlig havde set foreningen før, men først da den afgørende ændring i deres liv skete, tog de

kontakt, hvorfor vi ser, at ændringen i livet er forudgående for selve reklamen.

Vores klare anbefaling vil være kontinuerlig og bred information omkring foreningen, og det vil kunne få stor betydning hvis man kunne lave noget hvor det var de frivillige der var med. Det er primært en frivillig forening, hvorfor det giver god mening også at informere gennem denne store frivillighed. Alle de frivillige vi talte med, ville gerne anbefale det at være voksenven, men det er ikke et almindeligt samtaleemne at komme ind på, og de frivillige har også tavshedspligt om de mere personlige sager der er i sådan et venskab.

Konklusion

Det at være frivillig i socialt arbejde har en selvforstærkende effekt, i og med, at når man yder indsatsen oplever de frivillige at de får noget mere værdifuldt ud af det, hvilket også er med til at fastholde de frivillige. Det kan diskuteres om BVV i praksis fungerer som en slags for forebyggende indsats, det vil sige, en forebyggende indsats for at forbedre børnenes sociale vilkår og voksne relation. Vi oplevede under interviewene, med de frivillige, at der er i visse tilfælde var tale om, at voksenvennen havde haft en påvirkning på barnet sådan at barnet havde fået andre værdier end ellers. Denne udvikling af barnet er i kommunens/samfundets interesse, da det vil kunne betyde at færre børn skal varetages helt eller delvist af staten.

Det arbejde Børns Voksenvenner yder, og det hjerte og de oplevelser de frivillige giver disse børn, er ubeskriveligt.

*"Livet er et puslespil der skal samles, nogle brikker bliver væk undervejs, mens andre altid er til at finde" –
Sokrates*